

Innst. S. nr. 158

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument nr. 8:39 (2007-2008)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Per Sandberg og Tord Lien om å utarbeide handlingsplan for forsterket oljevernberedskap

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en handlingsplan for forsterket oljevernberedskap."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Karita Bekkemellem, Eirin Faldet, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Truls Wickholm, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen Per Sandberg og Arne Sortevik, fra Høyre, Øyvind Halleraker og Trond Helleland, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Kristelig Folkeparti, Jan Sahl, fra Senterpartiet, Ragnhild Aarflot Kalland, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til vedlagte uttalelse i brev datert 28. januar 2008 fra Fiskeri- og kystdepartementet v/statsråden i saken.

Komiteen viser til at det er stor aktivitet i norske farvann som krever en god sjøsikkerhet og oljevernberedskap.

Komiteen understreker betydningen av god sjøsikkerhet og oljevern for hele kysten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til Stortingets behandling i mai 2005 av St.meld. nr. 14 (2004-2005) På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap, jf. Innst. S. nr. 178 (2004-2005). I denne behandlingen ble det gjort en samlet gjennomgang av forebyggende sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Flertallet viser til at departementet i de årlige budsjettproposisjonene gir informasjon til Stortinget om den videre oppfølgingen av arbeidet knyttet til forebyggende sjøsikkerhet og oljevernberedskap.

Flertallet viser til at Kystverket har levert en statusrapport for oljevernmateriell i statlige depoter, med en anbefalt utskiftingsplan fram til 2010. Flertallet viser til at det for 2008 ble foreslått en økning på 25 mill. kroner, og som Stortingets sluttet seg til ved behandlingen av Budsjett-innst. S. nr. 13 (2007-2008).

Flertallet foreslår at saken legges ved protokollen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser for øvrig til at det har vært et løft i midler til oljevernberedskap i inneværende periode i forhold til perioden 2001-2005.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre understreker at et rent hav er av avgjørende betydning for Norge, og mener det er viktig at sikkerhet mot forurensning er høyt prioritert. Disse medlemmer peker på at store deler av Norges befolkning lever og har sitt arbeid i tilknytning til det som produseres i havet og langs kysten.

Disse medlemmer understreker at Norge, med de til dels ekstreme værforhold som forekommer på høsten og i vintertiden, har en spesiell utfordring når noe går galt. Nedbrytningstiden ved forurensning er lengre i det kalde klimaet her nord, enn for land med varmere klima. I disse kalde områdene har Norge et rikt fugle- og dyreliv som er særdeles sårbart. Norge har derfor et spesielt ansvar for å sørge for at ulykker ikke skjer. Like viktig er det at når ulykker skjer, skal det settes inn store ressurser for å unngå at konsekvensene blir store.

Disse medlemmer peker på at med sikte på en oljevernberedskap for fremtiden, vil det være nødvendig med en oppgradering av de ulike depotene langs kysten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslaget der det heter:

"I desember 2007 har Norge opplevd et alvorlig oljeutslipp i Nordsjøen. Fra Statfjord A er 4.000 kubikkmeter råolje pumpet ut i havet uten at overvåkningsinstrumenter, eller folkene som hadde ansvar for bøyelastningen, slo alarm. Skadevirkningene ser heldigvis ut til å kunne bli forholdsvis små. Det er tilfældigheter, først og fremst vind og strøm, som gir et heldig resultat. Hendelsen er en alvorlig påminnelse om hvor nær katastrofen Norge og norskekysten kan være når ting går feil, og uhell rammer oljevirksomheten til havs.

I januar 2008 vil det være et år siden MS "Server" gikk på grunn ved Fedje i Hordaland. Skipet brakk i to. En omfattende oppryddingsaksjon måtte til i kystkommunene som fikk oljesøl fra havaristen i fjæresteinene. Oppryddingsaksjonen ser ut til å kunne koste mer enn 300 mill. kroner. Det gjenstår bl.a. fjerning av akterskipet på havaristen, og å gjennomføre en ekstern evaluering av aksjonen.

Begge disse hendelsene, med ca ett års mellomrom, minner om at oljevernberedskap er viktig for oljeindustrien i Norge. Beredskapen må være best mulig, slik at ikke tilfældigheter og/eller mangel på rutiner og utstyr kan gi manglende eller mangelfull aktivitet dersom en uønsket hendelse eller en ulykke først skjer."

Disse medlemmer har merket seg brev av hhv. 28. januar 2008 og 22. februar 2008 fra Fiskeri- og kystdepartementet ved statsråden som svar på spørsmål fra komiteen. Disse medlemmer mener svarene underbygger behovet for en ny samlet gjennomgåelse av norsk oljevernberedskap.

Disse medlemmer peker på svar i brevet av 22. februar 2008 vedrørende depoter langs kysten, og der det heter:

"Jeg kan også opplyse at en del eksisterende oljevernustyr ble skiftet ut i forbindelse med Serveraksjonen våren 2007. Fiskeri- og kystdepartementet har derfor bedt Kystverket om å anslå den samlede virkningen av de siste års utvikling etter 2006 og gi et

ajourført anslag for eksisterende behov for perioden frem til og med 2010, med kostnadsanslag, i løpet av våren 2008."

Disse medlemmer viser videre til at fra svarbrevet datert 22. februar 2008 fremgår for øvrig at det er et etterslep i oppgradering av oljevernustyr til anbefalt nivå i depoter, om bord på Kystverkets egne fartøy og om bord på kystvaktstater på ca. 200 mill. kroner, og at statsrådets plan for inndekking av dette manglende beløpet er avhengig av "budsjettsituasjonen i de enkelte år i denne perioden"; altså 2006-2010.

Disse medlemmer mener det er bekymringsfullt at det mangler plan med forpliktende finansiering for å dekke manglende moderne oljevernustyr.

Disse medlemmer viser videre til departementets brev av 22. februar 2008 om gjeldende oljevernberedskap der det bl.a. heter:

"Som jeg nevnte i mitt brev av 28. januar 2008 til Stortingets transport- og kommunikasjonskomité har Fiskeri- og kystdepartementet fra 2007, med bakgrunn i begrensningene i dagens oljevern teknologi, satt i gang et samarbeid med andre departementer for å etablere en mer helhetlig oversikt over sjøtransport og oljevernberedskap i nordlige havområder. Fiskeri- og kystdepartementet er også i en dialog med oljeselskapene om deres FoU-prosjekter knyttet til oljevernberedskap i nordlige havområder."

Disse medlemmer peker på at det rett nok er mindre enn tre år siden Stortinget behandlet St.meld. nr. 14 (2004-2005) På den sikre siden – sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets forslag og merknader i Innst. S. nr. 178 (2004-2005).

Disse medlemmer viser til at det like fullt på mindre enn ett år har funnet sted to svært alvorlige hendelser; en ved kysten og en til havs knytt til oljevirksomheten i norsk farvann. Disse medlemmer mener begge hendelsene har vist at det er behov for en ny vurdering av eksisterende beredskap og behov for vurdering av forsterket beredskap. Når det gjelder opprydding etter oljesøl fra MS "Server"s forlis, viser disse medlemmer til skriftlige spørsmål fra stortingsrepresentant Arne Sortevik om dette; jf. spørsmål nr. 73, 111, 162 og 328 fra (2007-2008). Disse medlemmer viser spesielt til svar på spørsmål nr. 111 (2007-2008) der det heter:

"Svar:

Jeg anser evalueringer som et svært viktig tiltak for å generere økt kunnskap, og for å gi innspill til mulige forbedringer av hendelseshåndtering i forbindelse med beredskap mot akutt forurensning.

Mitt svar på spørsmål nr. 73 (2007-2008) var basert på opplysninger innhentet fra Kystverket i sakens anledning. Kystverket har i etterkant korrigert

sine opplysninger. På grunn av dette ga jeg derfor opplysninger i mitt svar på spørsmål nr. 73 (2007-2008) som det ikke fullt ut er dekning for.

Oppdraget som er gitt firmaet Nor PR AS er å utarbeide samlede oversikter for å få en helhetlig tilbakemelding fra alle som direkte eller indirekte var involvert i aksjonen etter Server-forliset. Rapporten skal danne grunnlag for læring og vurdering av forbedringsmuligheter både internt i Kystverket, hos IUAene som deltok i aksjonen, i forhold til oppdragsgivere og sentrale samarbeidspartnere. Rapporten skal også ha en pedagogisk og inspirerende funksjon for alle som jobber på dette feltet.

Som del av oppdraget inngår å gjennomføre intervjuer med sentralt involverte i aksjonen, eksempelvis IUAer, enkeltkommuner og ulike ledd i aksjonsorganisasjonen, forsikringselskap osv. I tillegg er oppdraget å gjennomgå handlingsmønster under ulike faser av aksjonen.

Rapporten skal benyttes til informasjon og i forbindelse med undervisning.

Jeg anser at rapporten vil være et nyttig læringsverktøy for Kystverket. Rapporten vil imidlertid ikke ha karakter av en ekstern evaluering.

Jeg vil sørge for at det iverksettes en evaluering etter Server-aksjonen i tråd med det svaret jeg ga på spørsmål nr. 73. Jeg har hele tiden forutsatt at det i den forbindelse skal benyttes en uavhengig, ekstern konsulent, og at evalueringen også skal omfatte den samlede håndteringen av den oppståtte situasjonen, aksjonsledelsen, den påfølgende strandrensningen og spørsmål knyttet til økonomisk rolleblanding og habilitet."

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at det er nødvendig og riktig med en ny handlingsplan for oljevernberedskap. Nettopp de to omtalte hendelsene, og de erfaringer som kan trekkes av hvordan disse ble håndtert og den risikoen disse to hendelsene avspeiler, gir både begrunnelse og erfaringsmateriale for ny gjennomgåelse av landets oljevernberedskap for å sikre at varsling, organisering,

tilgjengelig utstyr og gjennomføring av aksjoner ved uhell/ulykker er best mulig.

Disse medlemmer har merket seg at Kystverkets interne evalueringsrapport etter "Server"-forliset er fremlagt 28. februar 2008, og at etaten selv peker på store mangler ved oljevernet. Disse medlemmer har registrert at etaten tar selvkritikk og at det pekes på svakheter i oljevernberedskapen.

Disse medlemmer fremmer følgende

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2008 legge frem for Stortinget en handlingsplan for forsterket oljevernberedskap. Stortinget legger til grunn at planen inneholder avklart og forpliktende finansiering for oppgradering av oljevernutstyr og fartøy."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2008 legge frem for Stortinget en handlingsplan for forsterket oljevernberedskap. Stortinget legger til grunn at planen inneholder avklart og forpliktende finansiering for oppgradering av oljevernutstyr og fartøy.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:39 (2007-2008) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Per Sandberg og Tord Lien om å utarbeide handlingsplan for forsterket oljevernberedskap - vedlegges protokollen.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 4. mars 2008

Per Sandberg

leder

Tor-Arne Strøm

ordfører

Vedlegg 1

Brev fra Fiskeri- og kystdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert 28. januar 2008

Dokument nr. 8:39 (2007-2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Per Sandberg og Tord Lien om å utarbeide handlingsplan for forsterket oljevernberedskap

Jeg viser til brev av 14. januar 2008, med følgende forslag i forbindelse med Stortingets behandling av Dok. 8:39 (2007-2008):

"Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en handlingsplan for forsterket oljevernberedskap".

I januar 2005 ble Stortinget forelagt St.meld nr. 14 (2004-2005) På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Stortinget er på denne bakgrunn forelagt en samlet gjennomgang av forebyggende sjøsikkerhet og oljevernberedskap i Norge. Meldingen ble behandlet i mai 2005. Fiskeri- og kystdepartementet har i de påfølgende år gjennom fremleggelsen av de årlige budsjettforslag informert Stortinget om den videre oppfølging av arbeidet knyttet til forebyggende sjøsikkerhet og oljevernberedskap. Stortinget har dermed hatt anledning til å fremme forslag og synspunkter på den videre utvikling.

Som jeg tidligere har sagt - Regjeringen har fokus på oljevernberedskap. Hver dag passerer det skip langs norskekysten, både med oljelast og bunkers om bord. I tillegg driver Norge som olje- og gassnasjon aktiviteter til havs som kan medføre oljeutslipp.

En stor del av kystbasert næringsvirksomhet er forbundet med risiko, men denne risikoen må ikke være høyere enn det samfunnet kan akseptere. Risiko er en funksjon av to elementer: sannsynligheten for at en hendelse inntreffer og konsekvensene av hendelsen dersom den inntreffer. Denne tankegangen ligger bak oljevernberedskapen, som er å betrakte som en nødvendig ulykkesforsikring mot uønskede hendelser langs kysten vår. Statlige sjøsikkerhetstiltak og oljevernberedskapen er innrettet mot 1) sannsynlighetsreduserende tiltak og 2) konsekvensreduserende tiltak.

Sannsynlighetsreduserende tiltak er forebyggende sjøsikkerhet som omfatter juridiske rammebetingelser, lostjeneste, oppmerking av farleder, trafikkentraler, AIS og seilingsleder. Konsekvensreduserende tiltak omfatter beredskapsmaterieell plassert i depoter langs kysten og om bord på Kystvaktens og Kystverkets egne oljevernfarfartøy, slepeberedskap, nødhavner og nødlosseberedskap.

Det er iverksatt en rekke tiltak innen forebyggende sjøsikkerhet etter St. meld. nr.14. Fordi vi har en risikobasert oljevernberedskap, vil både forebyggende tiltak og trafikkutvikling påvirke behovet for konsekvensreduserende tiltak. Det er imidlertid fortsatt et visst etterslep når det gjelder oljevernutstyr, et etterslep både fra den forrige regjeringen, og fra tiden før oljevernberedskapen ble overført til Kystverket. Dette til tross for en betydelig styrking av oljevernberedskapen de siste to årene.

Jeg minner også om at økte bevilgninger til materiell ikke ville ha endret situasjonen etter Servers forlis i januar 2007. Det var ikke mangel på oljevernutstyr som forårsaket at oljesøl drev i land på Fedje våren 2007. Utfordringen var at det ikke finnes utstyr på verdensmarkedet som kan benyttes i så dårlig vær og høye bølger som det var den dagen. Tilgjengelig oljevernmaterieell er i stor grad preget av "gammel teknologi". Det er også bakgrunnen for at Fiskeri- og kystdepartementet fra 2007 har satt i gang et samarbeid med andre departementer for å etablere en mer helhetlig oversikt over sjøtransport og oljevernberedskap i nordlige havområder. Fiskeri- og kystdepartementet er også i en dialog med oljeselskapene om deres FoUprosjekter knyttet til oljevernberedskap i nordlige havområder.

Forslagsstillerne i Dok nr 8:39 (2007-2008) minner om at Stortinget gjennom egen sak St.prp. nr. 52 (2006-2007) har bevilget 225 mill kr til "Server"-aksjonen. Jeg kan opplyse om at den nevnte bevilgning fra Stortinget ikke medfører en økning av Kystverkets beredskapsbudsjett, men at staten skal ha mulighet til å legge ut for faktisk påløpte utgifter i forbindelse med en konkret aksjon. I tilfeller av akutt forurensning er prinsippet i forurensningsloven at "forurenser betaler", og at staten tar sikte på senere å kreve regress for beløpet Stortinget har bevilget som utlegg for "Server"-aksjonen.

Når det gjelder en fast ordning der Riksrevisjonen gjennomfører forvaltningsrevisjon av slike aksjoner, tør jeg minne om at Riksrevisjonen er Stortingets organ for å føre tilsyn med regjeringen. Det er ikke mitt anliggende å organisere hva Riksrevisjonen skal arbeide med.

Kommunene er etter forurensningsloven pålagt å ha en beredskap mot akutt forurensning, samt en plikt til å bistå ved statlige aksjoner.

Denne regjeringen har bidratt til betydelige økninger i overføringene til kommunene. Det synes da rimelig at kommunene selv organiserer og finansierer sin beredskap mot akutt forurensning innenfor

det lokale selvstyre, slik de er pålagt etter forurensningsloven. Den kommunale beredskapen iverksettes ved mindre hendelser av akutt forurensning. Ved større hendelser kan staten, ved Kystverket, overta aksjonsledelsen. I den grad Interkommunale utvalg mot akutt forurensning (IUA) bistår Kystverket ved statlige aksjoner så kompenseres de utlegg de har hatt til aksjonen gjennom det samlede beløpet Stortinget bevilger til dette.

Det er mindre enn tre år siden Stortinget behandlet St. meld nr. 14 (2004-2005) *På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap*. Grunnlaget for meldingen var en risikoanalyse som viste økende risiko for miljøskade dersom det ikke ble iverksatt tiltak knyttet til en forventet økning i skipstrafikken. Meldingen ga en oversikt over hvilke tiltak innen sjøsikkerhet og oljevernberedskap som bør følges opp i årene som kommer for å håndtere denne risikoen.

De senere år har vi fått på plass flere nye tiltak og er godt i gang med å implementere ytterligere tiltak når det gjelder forebyggende sjøsikkerhet. Siden dette kan bidra til å redusere sannsynligheten for ulykker, kan det ha innvirkning på dimensjoneringen av oljevernberedskapen.

Forslagsstillerne peker på at en handlingsplan for forsterket oljevernberedskap bør inneholde en avklart og forutsigbar finansiering av nødvendige tiltak. Når det gjelder de økonomiske og administrative konsekvenser av de foreslåtte tiltakene i ovennevnte melding, så vil de måtte dekkes innenfor den til enhver tid gjeldende budsjetttramme og tilpasses budsjettsituasjonen. Jeg forholder meg til ettårige budsjetter som den statlige økonomiforvaltningen opererer med. Jeg kan imidlertid forsikre om at oljevernberedskap er høyt oppe på agendaen for denne Regjeringen.

Vedlegg 2**Brev fra Fiskeri- og kystdepartementet v/statsråden til transport- og kommunikasjonskomiteen, datert. 22. februar 2008****Dokument nr. 8:39 (2007 - 2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Per Sandberg og Tord Lien om å utarbeide handlingsplan for forsterket oljevernberedskap - nye spørsmål**

Jeg viser til brev av 13. februar 2008, hvor det bes om svar på følgende nye spørsmål i forbindelse med Stortingets behandling av Dok. 8:39 (2007-2008):

"Depoter langs kysten

i) Hva er siste ajourførte kostnadsanslag for å få på plass tilgjengelig og moderne oljevernutstyr i alle typer depoter langs kysten?"

Svar:

Det siste ajourførte kostnadsanslaget fremkommer i Kystverkets rapport fra 2006: *"Status beredskapsmateriell oljevern i forhold til anbefalt beredskapsnivå – Beskrivelse av materiellstatus for oljevernutstyr og annet beredskapsmateriell innen statens oljevernberedskap med forslag til investeringsplan for perioden 2006-2010"*. Kystverket anslo behovet til 260 mill kr i perioden for å komme opp på anbefalt nivå både i depoter og om bord på Kystverkets egne fartøy og om bord på kystvaktfartøy.

"ii) Hvor mye av dette er samlet dekket inn med det forslag til statsbudsjett for 2008 som er vedtatt?"

Svar:

Beskrivelsen av tilstanden på det statlige oljevernutstyret i Kystverkets depoter har ikke vært statisk i tidsrommet etter 2006. Oppfølgingen av rapporten startet før budsjettforslaget for 2008. Det ble foretatt en rammeøkning på Kystverkets budsjett knyttet til oljevernberedskap på 11 mill kroner i 2006 som i hovedtrekk ble videreført i 2007. I tillegg ble det i statsbudsjett for 2008 foretatt ytterligere en rammeøkning på 25 mill kr. Når det gjelder depoter spesielt, ble det i revidert nasjonalbudsjett for 2007 besluttet å reetablere hoveddepotet på Fedje, med en kostnadsramme på 29 mill kroner. Dette skjedde uten endringer for hoveddepotet i Florø. Dette innebærer en samlet reell økning i bevilgningene til oljevernberedskapen på omkring 75 mill kroner i perioden 2006 til 2008. Dette har bl.a. medført etablering av oljevernutstyr på nye fartøy i indre kystvakt og samlet sett er depotene langs kysten styrket, både med materiell og personell.

Jeg kan også opplyse at en del eksisterende oljevernutstyr ble skiftet ut i forbindelse med Serveraksjonen våren 2007. Fiskeri- og kystdepartementet har derfor bedt Kystverket om å anslå den samlede virkningen av de siste års utvikling etter 2006 og gi et ajourført anslag for eksisterende behov for perioden frem til og med 2010, med kostnadsanslag, i løpet av våren 2008.

"iii) Hva er statsrådets plan for videre inndekking?"

Svar:

Når det gjelder økonomisk inndekking av etterlepet innen oljevernutstyr i de nærmeste årene, så forholder jeg meg til budsjettsituasjonen i de enkelte år i denne perioden.

"Gjeldende oljevernberedskap

Forslaget peker på at handlingsplan for oljevernberedskap bør omfatte beredskap til havs for å dekke inn ulike typer utslipp fra utvinning, lasting og videre transport av olje.

i) Hva er statsrådets vurdering av gjeldende oljevernberedskap til havs?"

Svar:

Svaret er utformet i samråd med Miljøverndepartementet.

Oljevernberedskapen til havs omfatter både den statlige beredskapen og petroleumsvirksomhetens beredskap.

Kystverket har oljevernutstyr i beredskap både i hoveddepoter og mellomdepoter langs kysten, samt om bord på Kystvaktfartøy som patruljerer våre havområder. Hoveddepotene har, avhengig av lokalisering, både kyst- og havlenser. Oljevernutstyret på Kystvaktfartøyene er i beredskap både for aksjoner på hav og i kystfarvann.

Etter forurensningsloven har privat virksomhet plikt til å ha beredskap mot akutt forurensning fra egen virksomhet. I oljevernberedskapen til havs skal derfor petroleumsvirksomheten håndtere akutte hendelser som skyldes egen virksomhet. Oljevernberedskapen er dimensjonert etter miljørisiko. Statens forurensningstilsyn har stilt særskilte beredskapskrav til virksomheter med potensiell risiko for akutt forurensning, herunder petroleumsvirksomheten. Det er operatørselskapet som er ansvarlig for oljevernberedskapen på det enkelte felt, og beredskapen skal dekke

både hav, kyst og strandsonen. Norsk Oljevernforening For Operatørselskap (NOFO) ivaretar operatørselskapenes oljevernberedskap på den norske kontinentalsokkelen.

For å sikre at de samlede beredskapsressursene kan utnyttes effektivt i en helhetlig nasjonal oljevernberedskap, har private virksomheter med oljevernberedskap lovpålagt bistandsplikt til staten. På denne bakgrunn er det etablert et samarbeid om gjensidig bistand mellom petroleumsvirksomhetens beredskap og statens beredskap. Videre er det i helse-, miljø- og sikkerhetsforskriftene for petroleumsvirksomheten stilt krav om samordning av petroleumsvirksomhetens beredskapsressurser med offentlige ressurser. På denne måten sikres at petroleumsvirksomhetens beredskap også kan nyttes ved oljeutslipp fra skip både til havs og i kystfarvann.

Effektiviteten til en oljevernaksjon vil påvirke skadebildet etter et oljeutslipp. En oljevernaksjon påvirkes av faktorer som vær, lysforhold, topografi, og tilgjengelighet. Under ugunstige klimatiske og værmessige forhold blir materiellet gradvis mindre effektivt. Det finnes ikke effektivt oljevernutstyr for værforhold der bølgehøyden overstiger ca. 3 meter. I Nordsjøen forventes effektiv skadebegrensning å kunne gjennomføres i ca 60 % av årets dager. I de nordlige havområdene er det værforholdene generelt og lysforholdene i vinterhalvåret spesielt, samt infrastrukturen, som gir særskilte utfordringer for oljevernet.

Som jeg nevnte i mitt brev av 28. januar 2008 til Stortingets transport- og kommunikasjonskomité har

Fiskeri- og kystdepartementet fra 2007, med bakgrunn i begrensningene i dagens oljeverntechnologi, satt i gang et samarbeid med andre departementer for å etablere en mer helhetlig oversikt over sjøtransport og oljevernberedskap i nordlige havområder. Fiskeri- og kystdepartementet er også i en dialog med oljeselskapene om deres FoUprosjekter knyttet til oljevernberedskap i nordlige havområder.

Det pågår en betydelig og nødvendig teknolog utvikling i Norge med fokus på oljevern til havs. Mesteparten av denne utviklingen foregår i privat regi av forskjellige leverandører, delvis støttet finansielt av NOFO og operatørselskaper. Utstyrsutviklingen fokuserer på økt effektivitet, mobilitet (bl.a. frakt langs landeveien) og fleksibilitet. Det er under utvikling nye skimmere (oljeopptakere), lenser og nytt utstyr for påføring av dispergeringsvæske (kjemikalier som fremskynder nedbryting av oljen). Siktemålet er både å øke utstyrets kapasitet og effektivitet.

Beredskapen mot utslipp til havs kan imidlertid ikke vurderes isolert fra de skadeforebyggende tiltakene. I denne sammenheng vil jeg særlig peke på at det i Nord-Norge er etablert seilingsleder som regulerer trafikken lenger fra ut fra kysten. Trafikksentralen i Vardø fører kontroll med seilingsleden faktisk følges, bl.a. ved hjelp av AIS, og ved hendelser vil den statlige slepebåterberedskapen brukes for å hindre at hendelsen utvikler seg til en ulykke. Også de andre trafikksentralene følger trafikken langs og til og fra kysten ved hjelp av AIS. Seilingsleder er et effektivt tiltak og vurderes nå også for Vestlandet og Skagerak.

